

Aja Leht

3/249/2022

SEPTEMBER/Mihklikuu

Tarkus ütleb: Kui Issand valmistab taevad, olin mina seal, siis kui ta joonistas sõõri sügavuse pinnale. (Õpetussõnad 8:27)

OKTOOBER/Viinakuu

Maa kannab vilja iseenesest, esmalt orast, seejärel päid, seejärel täit nisutera pea sees. (Markuse 4:28)

NOVEMBER/Talvekuu

Issand Jumal valmistab inimese, kes põrm on, mullast, ja puhus tema ninasse eluhinguse: nõnda sai inimene elavaks hingeks. (1. Moosese 2:7)

PEAAEGU KÕIK VIIED!

Frantsiskusepäeva konverents tuleb taas 6. oktoobril

Meie armas Jaani kirik saab sel aastal 550-aastaseks. Nii väidab ajaloolane Kaur Alttoa, kelle uurimistööl alusel rajati Viljandi Jaani kirik vahemikus 1466-1472. Vana õpetajana ei saa ma jätta rõõmustamata, et meie kirikul on peaaegu kõik viied!

Kiriku juubeliüritusi on tänavusel aastal Jaani koguduses juba toimunud, täiendavalt korraldab kogudus 6. oktoobril 2022 frantsiskusepäeva läheduses juubelikonverentsi **Kas Frantsiskus elab meis edasi?**

Miks Frantsiskus ja miks ta meis edasi elama peaks? Aga sellepärast, et Püha Franciscuse ordu ehitas sellel kohal olnud väikese kiriku asemel frantsisklaste kloostri kiriku. Tõele au andes oli selleks ordu reformitud haru observandid. Observandid on ranget ordureegli järgimist nõudva orduliikme üldnimetus. See rõhutab, et niigi kasinust nõudva ordu sees oli veel haru, mis tunnistas veelgi rangemat varalist askeesi. Frantsisklaste ordu ideaalid olid kasinus ja ülev lihtsus, mis pidi väljenduma ka kiriku välisilmes. Tagasihoidlikkuse ideaalist lähtuvalt ei olnud kirikus võlve ja kirikutornigi oleks jäänud ehitamata, kui ta poleks asunud linnamüüri ääres

ja torn oli vajalik kaitserajatis linnale.

Kui mõelda sellele ajale Euroopas, millal rajati ja alustas tegutsemist frantsisklaste klooster Viljandis, siis mõistame, et võime selles näha keskeuroopaliku kirikliku kõrgkultuuri mõjude jõudmist Viljandisse. See väljendub eelkõige vaimulikus kirjanduses, mida Vatikanis juba trükiti, aga kaugemal asuvates kloostrites ikka veel käsitsi ümber kirjutati. Seda aega kajastavatest filmides on meil kõigil silme ees kaader pühakirja hoolsalt ümberkirjutavast mungast. Otse loomulikult kirjutati neid ümber ka Viljandis. Hariduse usku oleva inimesena ei saa ma jätta nimetamata, et frantsisklased asutasid Viljandis ka kooli aastal 1500. Sellise tubli koosluse järeletulijad me oleme ja kutsume meid kõiki osalema meie koguduse eelkäijate ülistuseks, tänapäeva kiituseks ja tuleviku julgustuseks peetaval konverentsil. Ehk on meilgi põhjust sellel konverentsil meenutada Frantsisklaste ordu rajaja ütlust apostellikult vaese ja lihtsa elutava kohta: "Kus on puhkust ja mõtiskelu, seal ei ole muret ega eksimist."

Kalle Küttis

Konverentsi moderaator

JUHTKIRI

Tunnistada sõna ja teoga Jumala Kuningriigi saabumisest

Viljandi Jaani kogudusel on tänavu juubeliaasta – meie armas ja väärikas pühakoda, kirik Viljandi südames saab viie ja poole sajandi vanuseks. Juubelid ja tähtpäevad pakuvad võimalust küsida ja mõtiskleda oma elu ja olemasolu

tähenduse, missiooni ja eesmärkide üle, olgu siis tegemist üksikinimeste või ka organisatsioonidega.

Viljandi Jaani koguduse juubeliaastal oleme hakanud koostama koguduse strateegiat. Eelmise arengukava periood on juba paari aasta eest ümber saanud. Koroonakriisi löökidest ja õppetundidest kosudes ja õppides on aeg pöörata pilk tulevikku.

Olen koguduse hingekarjasena seda meelt, et praegusel ajahetkel vajab Jaani kogudus mitte niivõrd erinevate tegevuste loetelude ja pingeridade koostamist, vaid eelkõige süvenemist neid tegevusi mõtestavatesse põhiküsimustesse: Milleks oleme kogudusena Jumala poolt ellu kutsutud ehk milline on meie missioon? Kuhu tahame liikuda ja millisesse tulevikku tahab Jumal meid viia ehk milline on meie visioon? Millised väärtused on meie toimimise ja tegevuste aluseks? Millised on meie peamised eesmärgid ja tegevussuunad järgmisel kümnel aastal? Niisiis, alustame koguduse missiooni, visiooni, väärtuste ja strateegiliste eesmärkide läbimõtlemit ja sõnastamist. See eeldab ühiseid arutelusid koguduse töötegijate ning juhatuse ja nõukogu liikmetega, aga ka Jumala ees vaikseks jäämist ning üheskoos Tema juhatuse palumist ja kuulamist.

Esmane, mis vajab mõtestamist, elustamist ja sõnastamist, on meie missioon. Milleks oleme olemas? Milleks on Jumal meid kutsunud ja kutsub? Olen viimastel kuudel selle üle palju mõelnud, Jumalalt inspiratsiooni ja juhtimist palunud ning lugenud erinevaid teoloogilisi tekste, mis määratlevad kiriku olemust ja missiooni. Kogudus erineb teistest organisatsioonidest eeskätt selle poolest, et tema rajaja, ellukutsuja ja „omanik“ (kui kasutada äriühingu termineid) on Jumal, kes on koguduse rajanud kindla eesmärgiga. Oleme koguduse missiooni üle põhjalikumalt arutlenud ka koguduse töötajate augustikuisel väljasõidukoosolekul. Selle tulemusena on valminud koguduse missiooni esialgne sõnastus, mille üle hakkame järgnevalt arutlema koguduse juhatuses ja nõukogus:

EELK VILJANDI JAANI KOGUDUSE MISSIOON ON TUNNISTADA SÕNA JA TEOGA JUMALA KUNINGRIIGI SAABUMISEST

- Ülistades, tänades ja paludes Jumalat (LEITOURGIA)
- Tunnistades ja kuulutades rõõmusõnumit Jeesusest Kristusest (MARTYRIA)
- Teenides kaasinimesi ja kogukonda (DIAKONIA)
- Edendades osadust, rahu ja lepitust (KOINONIA)

Palju õnne Sulle, hea kogudusekaaslane, meie kiriku ja koguduse juubeliks! Tere tulemast Sulle, tulevane koguduseliige, kes tahad anda oma osa ja pühendada end meie koguduse missiooni täimiseks.

Marko Tiitus
Koguduse õpetaja

Jaani Lastemaja ning koguduse lastetöö uus hooaeg

Soe suvi on möödunud kui linnutiivul ja ees seisab uus algus nii koguduse lastehoius kui laste- ja peretöö ettevõtmistes.

Jaani Lastemaja lastehoid jätkab tegevust kahes rühmas, pakkudes lapsehoidu alates pisikestest, äsja kõndima õppinud lastest kuni kooliminejateni välja. Rühmad on suures osas täidetud, paar last saame veel sügisel juurde võtta.

Lapsehoidjate naiskond – Annika, Adda-Linda ning uue töötajana Heitlin – on rõõmus ja teotahteline, oodates hoidu nii varem käinud lapsi kui uusi liitujaid. Uute laste kohanemisperiood on igal sügisel paratamatu, aga hoidjate soojad südamed, turvalised käed ning eelnevate aastate kogemused aitavad elumuutusega sujuvalt harjuda nii lastel kui ka nende vanematel.

Suur rõõm on sellest, et saame aidata Viljandis elavaid Ukraina peresid. Kevadel korraldasime koguduse poolt õigeusu ülestõusmispühadel kirikus Ukraina peredele palvuse ning tegime lastele rohkem kui 70 kingipakki ning Jaani Lastemaja ja Ukraina peredega koos pidasime maikuu torema mänguõhtu, kus andsime Ukraina lastele üle lastehoiu perede valmistatud kaisupadjad koos joonistustarvetega. Alates augustist käivad kaks Ukraina tüdrukut igapäevaselt meie lastehoius. Tüdrukud on hästi kohanenud ja nende vanemad on samuti rahul. See on märk koguduse valmisolekust ja võimekusest anda oma panus Ukraina perede heaoluks ning ka heast koostööst Viljandi linnaga, kes need lapsed meie juurde saatis.

Uut õppeaastat alustasime ühiselt Jaani kirikus 28. augustil perejumalateenistusega „Jumala õnnistusega teele“. Sinna olid oodatud nii koguduse kui Jaani Lastemaja lapsed koos peredega. Lasteaeda- ja kooliminejad said Jumala õnnistusega teele saadetud, samuti nende pereliikmed, lähedased, õpetajad ja kõik, keda kooliaasta algus puudutab.

Koguduse laste- ja peretöös jätkame kord kuus toimuvate peremissade ning lastekirikutega. Lastekirik on niiöelda tavalise pühapäevase missa jutluse ajal kiriku keldrisaalis: seal on eakohane teemakäsitus, meisterdamine ja mängud. Koguduse perekubi jätkab kooskäimisi kord kuus laupäeva hommikuti. Perekubi ei ole kinnine

klubi, kohtumistele on oodatud kõik huvilised, täpsemate teemade ja tegevuste kohta saab lähemat infot jooksvalt koguduse Facebooki lehelt. Peremissasid, lastekirikuid ja perekubisid aitavad korraldada koguduse tublid vabatahtlikest pereemad, suur tänu teile teie panuse eest!

Mirjam Tiitus
Jaani Lastemaja juhataja
Koguduse laste- ja peretöö juht

Koguduse laste- ja peretöö sündmused sügispoolaastal on järgmised:

- 11.09 kl 11.00 LASTEKIRIK
- 14.09 kl 17.00 JAANI LASTEMAJA PEREÕHTU
- 24.09 kl 11.00 PEREKLUBI-maalimine väikestele ja suurtele
- 02.10 kl 11.00 mihkli- ja frantsiskusepäeva PEREMISSA
- 09.10 kl 11.00 LASTEKIRIK
- 12.10 kl 17.00 Jaani Lastemaja PEREÕHTU
- 22.10 kl 11.00 PEREKLUBI - kollaste lillede meisterdamine
- 13.11 kl 11.00 isadepäeva PEREMISSA
- 16.11 kl 17.00 JAANI LASTEMAJA PEREÕHTU
- 20.11 kl 11.00 LASTEKIRIK
- 27.11 kl 11.00 1. advendi PEREMISSA
- 04.12 kl 11.00 LASTEKIRIK
- 17.12 kl 11.00 JAANI JÕULUMAA
- 25.12 kl 11.00 1.jõulupüha PEREMISSA

Koguduse naisansambel „IRIS“ tähistas juubelit: 25 aastat muusikat

Viljandi Jaani koguduse naisansambel „Iris“ tähistas 16. juunil oma 25. aastapäeva. Külla olid tulnud sõpruskoorid nii Viljandist kui kaugemaltki.

Koor sai alguse 30. septembril 1996, mil dirigent Riina Trumm kutsus kokku eakate naiskoori. Koor oli kohe alguses väga aktiivse tegevusega, osaledes mitmetel koguduse sündmustel ning käies esinemas ja kaasa teenimas teistes kirikutes. 1998. aastal juhatas koori Riina Björkdahl (sünd. Jürimäe), 1999. aastal Diana Viia (sünd. Parmask). Noorte tudengite käe all kasvas koor mitmekümneliikmeliseks.

2000-2014 juhatas koori Taimi Välba, kes andis naiskoorile ka nime „Iris“, mis tähendab vikerkaart. Taimi käe all sai koor palju esineda nii kodukirikus kui mujal. Unustamatu on kontsertreis Saksamaale Bramsche praostkonda (2005) ning esinemine Taimi 70. juubeli kontserdil koos meeskooriga „Sakala“ (2008).

2015. aasta veebruaris kutsus lauljad taas kokku Tuuliki Jürjo, kes juhendab ansamblit tänaseni. On käidud vaimulikel laulupidudel ja -päevadel, hea koostöö on Valga praostkonnaga. Koos Viljandi Pauluse segakooriga esitati jõulumüsteerium. Palju on lauldud koos ansamblitega „In Unison“ ja „Laululust“, mitmed sõpruslaulmised on kokku viinud Vändra naiskooriga. 2019. aastal osales ansambel Tuuliki Jürjo „Rahvalaulumissa“ ettekandel Viljandis ja Paistus.

Nii oligi hea meel kõiki neid häid sõpru tervitada sellel rõõmsal kooslaulmisel. Ansamblit õnnitlema ja koos laulma olid tulnud ansamblid „In Unison“, „Laululust“ Paistus, Vändra naiskoor, Viljandi Pauluse koguduse segakoor, Puhja „Dionysius“, „Pilistvere Pillimehed“ ja tantsuansambel „Ru-Le-Me“. Iga kollektiiv tõi kingiks ühe kauni laulu, üheskoos esitati osi Tuuliki Jürjo „Rahvalaulumissast“. Kaks viimast laulu, Tuuliki Jürjo „Meie Isa palve“ ning Raivo Kõrgemäe „Ülistus Loojale“ olid võimsaks lõppakordiks kogu kontserdile.

Õnnitlusi ja tänusõnu oli palju, kohal oli ka varasem dirigent Diana Viia ning mitmed endisaegsed lauljad. Oli suur rõõm tuua tänu Loojale nende 25 lauluaasta eest.

Ansambel alustab uut hooaega 8. septembril, proovid on neljapäeval kell 17 Jaani kirikus. Kõik soovijad on oodatud liituma!

Tuuliki Jürjo
Koguduse organist-koorijuht

SEPTEMBER * Mihklikuu

**Tarkus ütleb: Kui Issand valmistab taevad, olin mina seal, siis kui ta joonistas sõõri sügavuse pinnale.
(Õpetussõnad 8:27)**

Neljäpäev 01.09 kell 12 KESKPÄEVAPALVUS ARMULAUAGA ja
EAKATE PÄRASTLÕUNA, külas organist Tuuliki Jürjo

**Pühapäev 04.09 kell 11 MISSA, 13. pühapäev pärast nelipüha
JEESUS - MEIE AITAJA, 2. Moosese 4:10-12; Korintlastele 3:4-6; Markuse 7:31-37**

Neljäpäev 08.09 kell 12 KESKPÄEVAPALVUS ARMULAUAGA

**Pühapäev 11.09 kell 11 MISSA JA LASTEKIRIK, 14. pühapäev pärast nelipüha
MEIE LIGIMENE, Miika 6:6-8; 1. Johannese kiri 4:7-12; Luuka 10:25-37**

Neljäpäev 15.09 kell 12 KESKPÄEVAPALVUS ARMULAUAGA

**Pühapäev 18.09 kell 11 MISSA, 15. pühapäev pärast nelipüha
TÄNULIKKUS (Jesaja 38:16-20; Efeslastele 5:15-20; Luuka 17:11-19)**

Neljäpäev 22.09 kell 12 KESKPÄEVAPALVUS ARMULAUAGA

Laupäev 24.09 kell 11 PEREKLUBI

**Pühapäev 25.09 kell 11 MUUSIKALINE MISSA, 16. pühapäev pärast nelipüha
JUMALA HOOLITSUS, Psalm 127:1-2; Galaatlastele 6:2-10; Matteuse 6:25-34**

Neljäpäev 29.09 kell 12 KESKPÄEVAPALVUS ARMULAUAGA

OKTOOBRIKUU * Viinakuu

Maa kannab vilja iseenesest, esmalt orast, seejärel päid,
seejärel täit nisutera pea sees.
(Markuse 4:28)

Pühapäev 2.10 kell 11
MIHKLIPÄEVA ja FRANTSISKUSEPÄEVA PEREMISSA

Neljapäev 6.10

kell 12

KESKPÄEVAPALVUS ARMULAUAGA

kell 13

FRANTSISKUSEPÄEVA KONVERENTS
"Kas Frantsiskus elab meis edasi?"

Pühapäev 9.10 kell 11 LÕIKUSTÄNUPÜHA MISSA JA LASTEKIRIK
IGAPÄEVANE LEIB
(5. Moosese 8:7-18; 2. kiri korintlastele 9:6-11 (12-15); Luuka 12:13-21)

Neljapäev 13.10

kell 12

KESKPÄEVAPALVUS ARMULAUAGA

kell 13

EAKATE PÄRASTLÕUNA

Pühapäev 16.10 kell 11 MISSA, 19. pühapäev pärast nelipüha
SUURIM KÄSK
(5. Moosese 6:4-9; 1. kiri korintlastele 1:4-9; Matteuse 22:34-40)

Neljapäev 20.10

kell 12

KESKPÄEVAPALVUS ARMULAUAGA

Laupäev 22.10

kell 11

PEREKLUBI

Pühapäev 23.10 kell 11 MUUSIKALINE MISSA, 20. pühapäev pärast nelipüha
USK JA USKMATUS
(1. Moosese 15:1-6; Roomlastele 4:16-25; Markuse 2:1-12)

Neljapäev 27.10

kell 12

KESKPÄEVAPALVUS ARMULAUAGA

Pühapäev 30.10 kell 11 USUPUHASTUSPÜHA MISSA, reformatsiooni aastapäev.
USU ALUSED
(Jesaja 62:6-7,10-12; Roomlastele 3:21-28; Matteuse 5:1-10(11-12))

NOVEMBRIKUU * Talvekuu

Issand Jumal valmistab inimese, kes põrm on, mullast, ja puhus tema ninasse eluhinguse: nõnda sai inimene elavaks hingeks.

(1. Moosese 2:7)

Kolmapäev 2.11 kell 18 HINGEDEPÄEVA KONTSERT-MÕTISKLUS, muusika TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia tudengid ja õppejõud

Neljapäev 3.11 kell 12 KESKPÄEVAPALVUS ARMULAUAGA
kell 13 EAKATE PÄRASTLÕUNA

Laupäev 5.11 kell 15 Frantsiskusepäevale ja Viljandi Jaani koguduse 550. aastapäevale pühendatud LASTE JA NOORTE OMALOOMINGULISTE LAULUDE KONKURSS PÄIKESELAUL 2022

Pühapäev 6.11 kell 11 MISSA, 22. pühapäev pärast nelipüha
USUVÕITLUS

(Jesaja 33:20-22; Roomlastele 1:16-17; Johannese 4:46-53)

Neljapäev 10.11 kell 12 KESKPÄEVAPALVUS ARMULAUAGA

Pühapäev 13.11 kell 11 ISADEPÄEVA PEREMISSA

Neljapäev 17.11 kell 12 KESKPÄEVAPALVUS ARMULAUAGA

Pühapäev 20.11 kell 11 IGAVIKUPÜHAPÄEVA MUUSIKALINE MISSA JA
LASTEKIRIK, lahkunute mälestamine
KRISTUS - TAEVA JA MAA ISSAND

(Taaniel 7:9-10, 13-14; 2. Tessalooniklastele 1:3-10; Matteuse 25:31-46)

Neljapäev 24.11 kell 12 KESKPÄEVAPALVUS ARMULAUAGA

Laupäev 26.11 kell 17:30 ADVENDIKÜÜNLA SÜÜTAMINE Vabaduse platsil
ja ADVENDIKONTSERT kirikus

Pühapäev 27.11 kell 11 ADVENDIAJA 1. PÜHAPÄEVA PEREMISSA

TULE KONVERENTSILE!
Viljandi Jaani Kiriku 550.aastapäeva konverents:
Kas Frantsiskus elab meis edasi?
KONVERENTS TOIMUB 06.10.2022
Viljandi Jaani kirikus

- 12.00 Keskpäevalpalvus. Saabumiskohv
- 13.00 **Konverentsi avamine.** Sissejuhatus. Konverentsi modereerib Kalle Küttis

1. BLOKK- AJALUGU

- 13.10 **See vana valge maja ... Jaani kiriku aja lugu-** Priit Rohtmets, Tartu Ülikooli kirikuloo kaasprofessor, EELK Usuteaduse Instituudi kirikuloo professor
- 13.40 **Kuidas see algas ... Jaani koguduse taastamisest.** Jaan Tammsalu, EELK Tallinna Jaani koguduse õpetaja, Tallinna praostkonna praost

2. BLOKK- TÄNAPÄEV

- 14.10 **Täna on täna... Viljandi Jaani kogudus aastal 2022.** Marko Tiitus, Viljandi Jaani koguduse õpetaja, Viljandi praostkonna praost
- 14.40 **Milleks füüsikule Jumal?** Kalev Tarkpea, Tartu Ülikooli Füüsika Instituudi füüsikahariduse osakonna juhataja

KOHVIPAUS

3. BLOKK -TULEVIK

- 15.30 **Homme on eilne ülehomme ...** Andres Pöder, EELK peapiiskop emeeritus
- 15.40 **Kas 1+1=2?** Helmen Kütt, Viljandi Linnavolikogu esimees, Riigikogu liige, Viljandi Pauluse koguduse liige

16.00-17.00 PANEELDISKUSSION:
Kuidas Frantsiskus meis edasi elab?

Paneeli juhib Kalle Küttis.

Osalevad: Helmen Kütt, Jaan Tammsalu, Marko Tiitus, Andres Pöder, Reet Lubi

KÕIK ON OODATUD OSALEMA!
KONVERENTSILE

REGISTREERIMISEKS kirjuta
viljandi.jaani@eelk.ee, helista 5624 0124
(Liina) või kasuta QR KOODI:

EELK Viljandi Jaani kirik on avatud kuni 15. septembrini E-L 11-18, P 10-18,
seejärel KIRIK AVATUD kantselei lahtiolekuajal

Koguduse kantselei on avatud E ja K 10-15, T ja N 13-18

KONTAKTID: Õpetaja **Marko Tiitus**, tel: 5341 3394, e-post: marko.tiitus@eelk.ee

Soovi ja vajaduse korral kõnelda koguduse õpetajaga
palume aeg eelnevalt kokku leppida kirjutades või helistades.

Sekretär-juhiabi **Liina Heinaste** Tel: 433 3000; 5624 0124

e-post: viljandi.jaani@eelk.ee; liina.heinaste@eelk.ee

Koduleht: <https://viljandi.jaani.eelk.ee/>; Facebook: Viljandi-Jaani-kogudus

ANNETUSED koguduse toetuseks: SEB Pank: EE6610 100 220 503 960 04

Swedbank: EE752 200 221 057 689 936